Til:

Ordfører Grete Ellingsen

Sortland den 8. mai 2026

Grunngitt spørsmål til kommunestyremøtet den 22. juni - om utredning av skolestruktur og bruk av skjønnsmidler

Skolesituasjonen i Sortland er i ferd med å utvikle seg til en av kommunens mest krevende og prinsipielt viktige utfordringer. Det er bred offentlig oppmerksomhet og engasjement rundt kvaliteten i opplæringstilbudet, samtidig som det er tydelig uenighet om både årsaksforhold, ansvar og nødvendige veivalg.

Foreldrenes bekymring og elevenes rettigheter

PAU ved Maurnes skole har nylig gitt tydelige og alvorlige signaler om bekymring for elevenes læringsutbytte og skolens rammevilkår. Når slike bekymringer reises av foreldre uten partipolitisk agenda, berører det helt grunnleggende spørsmål om kvalitet i skolen og elevenes lovfestede rett til et forsvarlig opplæringstilbud. Dette gir et tydelig signal om at situasjonen oppleves som alvorlig for dem som står barna nærmest.

Kommunens økonomiske og demografiske rammebetingelser

Samtidig står Sortland kommune overfor betydelige økonomiske og strukturelle utfordringer. Budsjett- og økonomiplan for 2026-2029 beskriver en kommune med svakt eller negativt netto driftsresultat, et disposisjonsfond som i praksis er oppbrukt ved utgangen av 2025, høy lånegjeld og sterkt begrenset økonomisk handlingsrom. Parallelt viser planene en tydelig demografisk utvikling med markant nedgang i antall barn i grunnskolealder, økende utgifter til pleie og omsorg, og et klart behov for omstilling innen oppvekstsektoren for å sikre langsiktig bærekraft.

Tidligere politiske føringer

Kommunestyret har tidligere slått fast at endringer i skole- og barnehagestruktur ikke skal skje gjennom budsjettvedtak, men behandles som egne politiske saker med utredning og medvirkning. Samtidig er kommunedirektøren bedt om å legge frem en ny sak om fremtidig skole- og barnehagestruktur i 2026.

Behovet for et felles og kunnskapsbasert beslutningsgrunnlag

I denne situasjonen fremstår det som særlig viktig at kommunen har et **solid, felles og kunnskapsbasert beslutningsgrunnlag** før eventuelle strukturelle veivalg gjøres - både av hensyn til kvalitet i opplæringen, elevenes rettigheter og kommunens økonomiske bæreevne.

Finansiering av utredningsarbeid - vurdering av skjønnsmidler

Utredning av skolestruktur vil imidlertid kreve ressurser som kommunen i dag har svært begrenset tilgang til. Gitt kommunens dokumenterte økonomiske ubalanse og manglende fondsreserver, kan det etter Venstres syn være aktuelt å vurdere **skjønnsmidler** som en mulig finansieringskilde for en slik utredning. Skjønnsmidler kan nettopp benyttes til tidsavgrensede omstillings- og utviklingsprosjekter i kommuner med særskilte økonomiske utfordringer, når formålet er å sikre bedre kvalitet, bærekraft og forsvarlige politiske beslutninger.

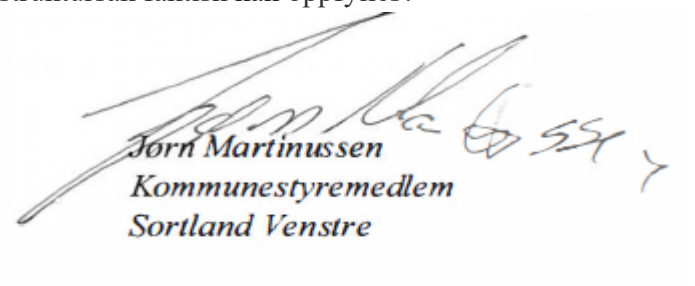
Samtidig har kommunalsjef for oppvekst nylig gjort det klart at kommunen per i dag ikke har tilstrekkelig intern kapasitet til å gjennomføre en så omfattende og inkluderende utredning innen den fristen kommunestyret har satt. Dette reiser et prinsipielt spørsmål om forholdet mellom politiske vedtak og faktisk gjennomføringsevne. Dersom kommunen mangler nødvendig bemanning til å levere et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag innenfor gitte rammer, må også alternative virkemidler vurderes.

Spørsmål 1:

> Hvordan vil ordføreren sikre at kommunestyrets vedtak om framdrift og bred medvirkning i arbeidet med framtidig skole- og barnehagestruktur kan gjennomføres, når administrasjonen selv har gjort rede for manglende intern kapasitet til å levere saken innen første halvår 2026?

Spørsmål 2:

> Vil ordføreren ta initiativ til å søke skjønnsmidler for å finansiere nødvendig midlertidig utredningskapasitet, herunder bruk av ekstern fagkompetanse, slik at kommunestyrets egne forutsetninger for en grundig og kunnskapsbasert struktursak faktisk kan oppfylles?



Jørn Martinussen
Kommunestyremedlem
Sortland Venstre

Svar på spørsmål:

Spørsmål 1:
Hvordan vil ordføreren sikre at kommunestyrets vedtak om framdrift og bred medvirkning i arbeidet med framtidig skole- og barnehagestruktur kan gjennomføres, når administrasjonen selv har gjort rede for manglende intern kapasitet til å levere saken innen første halvår 2026?

Svar: Administrasjon har avklart med ordfører i april at saken om utredning av framtidig skole- og barnehagestruktur skulle forskyves med mål om levering høstsemestret 2026. Administrasjon har startet arbeidet, og har avklart med ordfører at en framdriftsavklaring med Formannskapet skal legges fram og behandles i slutten av august.

Spørsmål 2:
Vil ordfører ta initiativ til å søke skjønnsmidler for å finansiere nødvendig midlertidig utredningskapasitet, herunder bruk av ekstern fagkompetanse, slik at kommunestyrets egne forutsetninger for en grundig og kunnskapsbasert struktursak faktisk kan oppfylles?

Svar: Administrasjon vurderer at det ikke foreligger grunnlag for å søke skjønnsmidler til å styrke nødvendig midlertidig utredningskapasitet. Dette skyldes kriteriene som er utarbeidet av Statsforvalteren for de tre ulike skjønnsmiddelområdene.
Kort orientering om skjønnsmidler fra Statsforvalteren i Nordland i 2026: Statsforvalteren deler skjønnmiddeltildelinger til tre ulike områder. Disse er Prosjektskjønn, Særskilte forhold og Kriseskjønn.

Prosjektskjønn: Prosjektskjønnsmidler skal gå til innovasjon og fornyingsprosjekter i kommunene. Overordnet fokusområde for prosjektskjønnsmidler er interkommunalt samarbeid. Innsatsområdene for prosjektskjønnsmidler er satt til Bærekraftig utvikling av kommunale tjenester, Forebygging av ungt utenforskap og Beredskap og samfunnssikkerhet.

Særskilte forhold: Midlene til særskilte forhold skal ivareta kommuner som har spesielle eller vedvarende økonomiske utfordringer som ikke i tilstrekkelig grad fanges opp av inntektssystemet eller andre statlige ordninger.

Kriseskjønn: Minimum 10 prosent av den totale rammen settes av til kriseskjønn- Midlene skal ivareta kommuner som får uforutsette eller ekstraordinære utfordringer i løpet av året, inkludert naturskade.